

Ühinemishoos lk 3 / Kilepakendi teekond majapidamisest uute toodeteni lk 8 / Paistu küla tähistas 782. aastapäeva lk 12 / Viljandi valla kolmas külade päev lk 16 / Teated lk 19

Viljandi valla lähiaja suurim investeering sai nurgakivi

26. augustil sai nurgakivi Ramsi lasteaed, kuhu müüriti ajaloo jäädvustamiseks vutlar hetkeväärtustega.

Andero Esna (6 a) Ramsilt sai kelle käsitlemisega kenasti hakkama ja arvas kogunisti, et temast võiks suurena saada ehitaja. Teda assisteerisid vallavanem Ene Saar, Ramsi lasteaia direktor Maret Tamme, Viljandi valla ehituspeaspetsialist Anti Rodenberg, Silindia Ehitus OÜ juhataja Toomas Perve ning arhitekt Lever Lõhmus projekteerimisfirmast ESPLAN OÜ.

“Selle kaasaegse liginullenergia hoone ehitusega kanname edasi märksõna HARMOONIA, see on ühtviisi moodne, samas keskkonnasõbralik. Soovin, et kannaksime selle mõtte üle laste kasvatusele siin lasteaias – et siin kasvaksid harmoonilised ja loodusesõbralikud lapsed. Tasakaalus inimene viib meie elu edasi.” sõnas vallavanem. “On aeg teha asju uut moodi ja seda me ka teeme. Tegemist on esimese liginullenergiahoone püstitamisega Viljandimaale ühiskondliku hoonena.”

Lisaks energiasäästule on lastele ahvatlev see, et hoonesse tuleb 22 m² suurune lastebassein. Lasteaia netopind on 1250 m². Objekti maksumus on 2,43 miljonit eurot, millega saab Viljandi vald kenasti hakkama. Lasteaia valmimise aeg on novembris 2017.

Ehitushankel osales 7 pakkujat. Parim pakkumine oli ühispakkumus mille esitasid Ehitus5ECO OÜ ja Silindia OÜ. Ühispakkujat esindab Osühing Silindia Ehitus.

Omanikujäreldalvet teostab PP EHTUSJÄRELEVALVE OÜ, kes esindab PP Ehitusjäreldalvet ja AS Infragat Eestit, kes tegid samuti järeldalve ühispakkumise.

Meie lasteaia on projekteerinud ESPLAN OÜ, kes kirjutab objektist nii: “Saavutamaks seatud eesmärgid ja olema suunanäitaja energiatõhusate ühiskondlike hoonete projekteerimises, teeme Esplanis tihedat koostööd TTÜ teadlastega.”

Kellu on haaranud Andero Esna, teda abistab vallavanem Ene Saar, oma järke ootavad (vasakult) vallavalitsuse ehituspeaspetsialist Anti Rodenberg, Ramsi lasteaia direktor Maret Tamme ja arhitekt Lever Lõhmus.

Vallavanema veerg

Ene Saar,
vallavanem

Suvi on jäämas selja taha ja 1. september on ukse ees. Tahan rõhutada pere ja kodu tähtsust koostöös kooliga, et kõik mured saaks koos aegsasti lahendatud.

Maakoolid on üldjuhul turvalised, kus iga laps ja tema tugevad ning nõrgad kül-

jed on märgatud. Kõikide laste võimed ja perede oskused ei ole ühesugused. Kerge on hukka mõista, raskem mõista. Targad ja kogemustega lapsevanemad ja haridustöötajad teevad koostööd ja mõistavad ka koostöö olulisust, et nii kodune õppimine kui lapse päev koolis laabuks.

Ilusat uut kooliaastat peredele ja haridustöötajatele. Parim viis tulla toime, on märgata, kui mure tahab trööstimist. Olgu siis tegemist kolleegi, sõbra või naabriperega. Iga inimene siin päikese all, eriti meie õrnas eas lapsed vajavad igal juhul, et on keegi, keda lõpuni usaldada. Et on keegi, kes tõeliselt hoolib. Mõtlemele sellele.

Vallavalitsuse teated

Viljandi Vallavalitsuse 19. juuli 2016. a korraldusega nr 591 algatati Valma külas katastriüksuste 89202:002:0114 ja 89202:002:0115 detailplaneeringu koostamine. Planeeringu peamine eesmärk on ehitusõiguse määramine kehtiva planeeringuga võrreldes kõrgemate hoonete ehitamiseks.

Planeering ei ole üldplaneeringut muutev. Olulise keskkonnamõjuga tegevusi ette ei nähta.

Taotlusvoor I meetmele avatakse 29. augustil 2016

Mulgimaa
Arenduskoda

29. august – 16. september 2016 a. on avatud taotlusvoor **Mulgimaa Arenduskoja strateegia I meetmele "Ettevõtluse arendamine"**. Toetuse miinimumsumma on 2000 eurot ja maksimumsumma 50 000 eurot. Toetust antakse kuni 60 % abikõlblike kulude maksumusest.

Projektitoetuse taotlust saavad esitada Abja, Halliste, Helme, Hummuli, Karksi, Põdrala, Tarvastu, Viljandi vallas, Mõisaküla ja Tõrva linnas tegutsevad äriühingud ja füüsilisest isikust ettevõtjad (töötajate arv alla 24 ning aastakäive kuni 5

miljonit eurot või bilansi kogumaht kuni 5 miljonit eurot).

Esitada saab ühe projektitoetuse taotluse taotleja kohta, välja arvatud ühisprojektid.

Info taotlemisega seonduva kohta on kodulehel <http://www.mulgimaa.ee/mak/>. Taotluste esitamine elektrooniliselt PRIA e-teenuste keskkonna kaudu.

Taotlusvoor aj al toimub ainult tehniline konsultatsioon.

I meetme taotluste hindamise tähtaeg on 16. detsember 2016.

Soovitav on eelnevalt konsulteerida meetmenõustajaga. Meetmenõustajad nõustavad taotlejaid Tõrvas, Mustlas ja Viljandis. Endiselt võimalik nõustamisele tulla ka Abja-Paluoja büroosse.

Viljandi vallas võtab meetmenõustaja vastu neljapäeviti kell 9.00 – 18.00.

Meetmenõustajate kontaktid:

Raili Uibopuu 5307 8283,
raili.uibopuu@mulgimaa.ee
Külläi Starke 513 7241,
kylly.starke@mulgimaa.ee

Viljandi vallas olid külas koostööpartnerid Saksamaalt

27. juulist kuni 1. augustini viibis Viljandi vallas Bippieni valla delegatsioon. Enamus neist oli Eestis esimest korda. Delegatsiooni juhtis Sandra Elbers, kes töötab Osnabrücki ajalehe juures. Jõudnud tagasi koju, andis Sandra vallavanemale järgmise info: kogu delegatsioon oli

väga eilevil Eestis ja Viljandi valla külastamisest, heast kohapealsest korraldusest, kultuurist ja külalislahkusest. Nägime palju kohalikku elu-olu. Külastati Männiku metsatallu, Viiratsi lasteaeda ja teisi haridusasutusi. Külalised osalesid Holstre-Paistu jooksul, vaimustusid Tartu vanalinnast ja külastasid Tartu linnavalit-

sust, said osa Viljandi Pärimusmuusika Festivalist.

Nädal varem alanud noortelaager oli väga hästi läbi viidud, noored sõbrunesid ja veetsid asjalikult koos aega üksteist, Eestit ja partnervalla tundma õppides.

Valdadevaheline koostöö on kestnud 11 aastat.

Majutuskohas Männikul külakiigel. Eesti külakiik on jõudnud ka Saksamaale partnervalla volikogu liikme turismitalu – üksteiselt saadakse ideid.

Hea vallakodanik. Käimas on omavalitsusreform, mille tulemusena peavad veel selle aastanumbri sees paljud omavalitsused leivad ühte kappi panema ning ühinema.

Hellar Mutle,
Viljandi volikogu
esimees

Volikogude suvine puhkus on sedakorda läbi ning tavapärasesse elurütmi naasnudena on nii mõnegi Viljandimaa omavalitsusjuhi pilk peatunud kalendril, kust vaatab vastu karm reaalsus, et ühinemiste teemalisteks läbirääkimisteks jääb aega aina vähem ja vähem. Paljud omavalitsused pole volikogude tasemel end veel määratlenud ja otsustanud, millises suunas või kellega liituda. Mõnes piirkonnas ollakse kokkulepetest alles väga kaugel ja vaieldakse vägagi põhimõtetlike eriarvamuste üle. Viljandi vald on aga hoidnud oma tasakaalukat ning kindlat joont ning on jõudnud võimalike partneritega kolmanda läbirääkimiskoosolekuni, kus põhilised arutluse all olevad küsimused on jõudnud konsensusliku üksteisemõistmiseni.

Oleme leidnud, et kõigi omavalitsuste ühinemine liitumise teel Viljandi vallaga säilitab vallakeskuse Viljandi linnas, tekitab ühtse valla ja võimaldab meil minna kohalike omavalitsuste valimistele ühe valimisringkonnana. Piirkonna esindatus tagatakse selliselt et igast kandist valitak-

se võrdne esindatus komisjonidesse ning piirkonna juhtidena asuvad ametisse kohaliku elu hästi tundvad omavalitsustegelased. Soovituslikult saavad nendest ka vallavalitsuse liikmed kes algatavad eelnõusid kohalikele olusid arvestades ning teostavad seega ka piirkondlikku järelvalvet, et teenused oleksid kättesaadavad ning vastaksid kodanike vajadustele ning ootustele. Kavas on luua teenuskeskuste võrgustik mis pakuks kohtadel teenust, vahendaks infot kodanike ja vallaametnike vahel või võimaldaks logistiliselt kodanikel teenuse ni jõuda. Teenuse kättesaadavus tagatakse kas kohapeal asuvate vallaametnikuga, lepitakse kokku ajad, mil vallaametnik külastab teenuskeskust või organiseeritakse kodanike transport vallakeskusesse.

Oleme ühel meelel, et vallas töötavad ametnikud ja allasutuste töötajad peaksid säilitama võimalusel oma töökohad, aga peame tõdema ka seda et paljudel tuleb ümber õppida või enesetäiendamise tegelemise hakata, et olla valmis väljakutseteks suuremas organisatsioonis. Mõnel juhul tuleb end proovile panna aga sootuks teistel ametikohtadel. Selleks kavatseme juba praegu rakendada ennetavaid meetmeid, et mitte ükski väärt töötaja ei läheks kaotsi vaid leiaks rakendust suure valla uutes struktuurides. On ju inimesed meie põhiväärtusteks. Nende teadmised, oskused ning kogemused aitavad meil luua paremat keskkonda kogu meie valla elanikkonnale.

ÜHINEMISHOOS

Järgmiste koosolekute teemadeks on ühinevate omavalitsuste prioriteetsed investeerimisplaanid teedesse, piirkondlikesse olulistesse objektidesse, kohaliku indetiteeti ning piirkondlikku kogukondlikku arengut puudutavad rahaeraldused. Usun, et saame ka need küsimused kenasti kokku lepitud. Eesmärgiks on jõuda nikaugemale, et saame kõikide omavalitsuste ühises liitumisteemalises väljaandes teile juba septembrikuus esitleda meie ühinemislepingu projekti ning hakata ootama teie tagasisidet ning ettepanekuid. Nende põhjal tehakse siis vajadusel ühinemislepingu muudatused, et veel enne aasta lõppu saaksid kõik volikogud ühinemislepingu kinnitatud ning maavanemale esitatud. Sellega meie ettevalmistav koostöö ei lõpe, sest kavatseme seda aega, mis jääb järgmiste korraliste kohalike valimisteni 2017. aastal, kasutada selleks, et ühtlustada kõikide valdkondade asjaajamisi, seadusandlike akte ning juriidikat, et saaksime valimisjärgselt uue volikogu ning vallavalitsusega võimalikult sujuvalt ning tulemuslikult alustada.

Usun et ühtsuses on jõud ning kasutades ära kõikide meiega ühinevate omavalitsuste positiivset sünergiat, saame moodustada hoopis parema ja võimekama omavalitsuse meie kõigi hüvanguks.

Hellar Mutle

Viljandi valla volikogu esimees
Viljandi Omavalitsuste Liidu kohalike omavalitsuste ühinemiste koordinaator

Kuulatakse praktikute kogemusi

Rahandusministeeriumi poolt korraldatud avatud uste päev tõi kolmele kohtumisele Viljandi vallamajja üle poolesaja huvilise teistest omavalitsustest, kes kavandavad ühinemisi. Volikogu esimees Hellar Mutle ja vallavanem Ene

Saar tegid ettekanded meie ühinemise kogemusest ja valla toimimisest esimestel liitumisjärgsetel aastatel.

“Viljandi vald ühines 2013. aastal. Vallavanem Ene Saar rõhutas kohtumistel, et ääremaastumine on nende jaoks müüt.

Lisaks vähenesid ühinemise tulemusel valitsemiskulud, mille arvelt tõsteti õpetajate palkasid,” kirjutas Rahandusministeeriumi esindaja pärast kohtumist.

Vallavalitsus

Foto: ARGO VASK (Rahandusministeerium)

Rahandusministeeriumi Regionaalhalduse osakonna poolt korraldatava Ühinenud valdade avatud uste päeva raames külastasid vallavalitsust Pärnu ja lähivaldade omavalitsused.

Vallavanem Ene Saar kohtumisel näpu näiteid jagamas.

Seente ja marjade korjamine ning looduses liikumine ohutumaks!

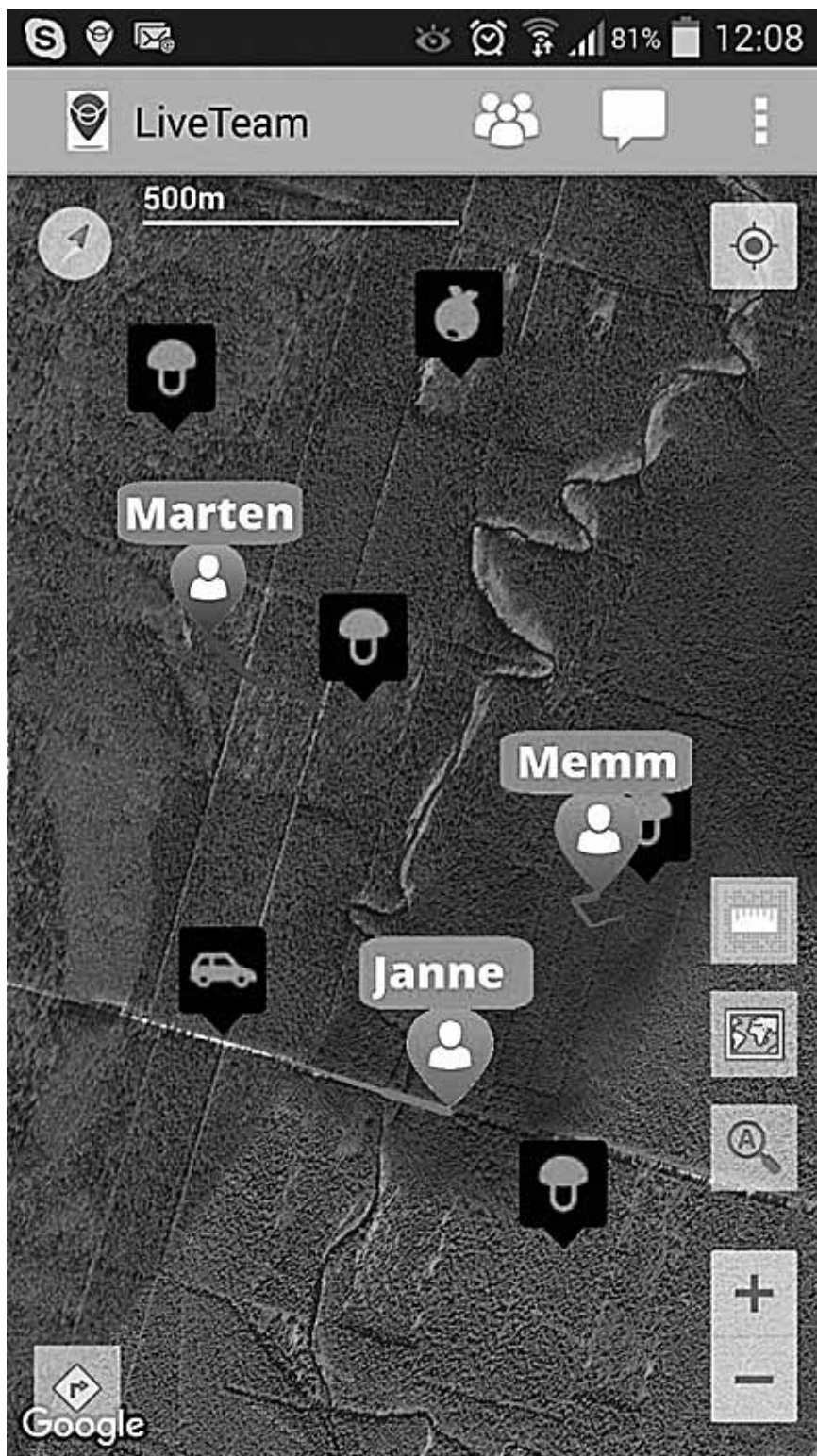
Metsad on täitunud seentest ja marjadest ning usin otsija saab üsna hõlpsa vaevaga omale köhutäie jao kokku korjatud ning jääb üle ka talvevarude moodustamiseks. Koos seeneliste ning marjuliste saabumisega metsa on aga igal aastal ka võimalik lugeda eksinud inimestest keda taga otsitakse. Eeltoodud näitest on saanud inspiratsiooni ju Eesti filmitööstuski, vändates humoorika loo Seenelkäik.

Kui aga tulla nüüd kunsti ja draama juurest argipäevaseimate stsenaariumite juurde, siis ilmselt nii mõnigi lugeja on leidnud end metsas olukorrast, kus auto asukoht on pisut selgusetu ja transpordivahendi leidmiseks tuleb veidi ringi tiirutada. Sama sagedased on ka mälestused kaaslastest, keda metsas tuleb hõikumismetoodikaga tagasi õigele rajale suunata. Omamoodi on need vahejuhtumid ju isegi romantilised, kuid ilmselt paljud meist jätkaks need meeleldi vahele ning elaks mugavat ja turvalist elu.

Nutitelefonide omanikud on saanud end aidata senimaani ka erinevate kaardi- ja GPS rakendustega nagu näiteks Google maps, Waze jms kuid neil ei pruugi olla peal kõiki metsateid. Mitte kõik neist ei võimalda märkida maha oma auto asukohta ja mitte ükski neist ei sisalda võimalust jälgida oma kaaslaste liikumist metsas.

Kuna loodus kaua tühja kohta ei salli on siinkohal kõigile looduses liikujale abiks Eestimaine nutitelefonide app LiveTeam, mis lisaks auto asukoha märkimisele ja kaaslaste jälgimisele võimaldab salvestada ära ka enese jaoks paremad seene- ja marjakohad ning soovi korral neid ka perekonna liikmete või sõpradele jagada. Lisaks on hea nüüd ka vanaemale pista tasku nutitelefon, näiteks enda vana, mida enam ise ei kasuta aga mis on muus osas täiesti töökorras. Nutitelefonide abil saab vanaema ise tagasi omade juurde või vähemalt on teda väga lihtne leida, kuna täpne asukoht ja kogu senine liikumine on kõik kenasti näha aluskaardil. Lisaks Google kaartidele saab aluskaardina kasutada muu hulgas Eesti topokaarti, kus on peal kõik kraavid, elektriliinid või värsket Eesti aérofotot koos kinnistu piiride ja nimedega. Siis on kohe ka teada, kas ollakse oma marja- ja seenekorjamisega kellegi eramaal või riigimetsas. Elu mugavaks ja turvaliseks tegevat LiveTeam appi saab iga huviline tasuta alla laadida Google Play poest.

LiveTeam äpi arendajaks on Huntloc, ettevõtte mis sündis 3 aastat tagasi jahimeestest ja IT taustaga inimestest sõpruskonna ettevõtmisel. Ühine eesmärk oli toona muuta jahilkäik turvalisemaks ja lihtsamaks. 2014. aasta Ajukahil saa-

vutas meeskond oma ideega auhinnalise II koha ning on ka hiljem leidnud äärmärkimist oma valdkonnas. Platvorm on jahimeeste poolt hästi vastu võetud ja lisaks Eestile levinud ka Baltikumi, Venemaale ja Kesk-Euroopa riikidesse. Kuna huvi looduses liikumise vastu oli kõrge ka kõigil teistel, siis loodi uus rakendus nimega LiveTeam.

Tee sinagi oma looduses liikumine ohutumaks ja lihtsamaks LiveTeam äpi abil.

LiveTeam äpi tasuta allalaadimiseks mine Google Play poodi ning trüki otsingusse LiveTeam.

Erki Tammleht

LiveTeam / Huntloc Meeskond

Punase Risti laager Tănassilmas

Laager toimus 12–13 juulil 2016.

Esimesel päeval käisime ekskursioonil Lõuna-Eestis. Külastasime Uue-Antslas asuvat liikluslinna, veetsime aega Nõiarigis ning lõpetasime ekskursiooni Pokumaal. Liikluslinna programm sisaldas loengut ohutust liiklusest, liiklusmärkide tutvustamist, erinevate atraktsioonide kasutamist. Lastele avaldas muljet autokino ja diskoteek, sõit elektriautodel ja välikelkudel. Nõiarigis oli planeeritud lõunasöök, ent kuna aega jäi üle, saime seal veel tunnikese aega veeta. Lapsed lustisid liumägedel ja kiikudel, turnisid ja mängisid liivakastis. Laste tagasisidest selgus, et ka koolilapsed nautisid Nõiarigis veedetud aega. Pokumaa programmis oli õpperajal matk teemal “Kuidas õppida vaatama”. Lapsed otsisid metsas looduslikke tähti, kratte ja muud ning mängisid otsimismängu. Pokumajas tehti lastele ringkäik ja soovijad said endale isikliku Poku meisterdada.

Teine laagripäev algas matkaga. Lapsed said ülesande korjata teel erinevaid taimi käe ümber pandud kleeplindile, see oli tore võimalus huvi äratada ja erinevatest taimedest vestelda. Kuulasime linnulaulu, vaatlesime loodust, ületasime jõge mööda purret ning pidasime piknikku. Teel kogutud materjalidest valmistasid lapsed kiletatud järjehoidjad. Peale lõunasööki joonistasid (koolieelikud) ja kirjutasid (kooliealised) lapsed oma laagrimuljetest ning siis algasid rahvamängud. Päeva jäid veel lõpetama esmaabi koolitus ja orienteerumismäng rahvamaja õuealal.

Laagris osales Tănassilma piirkonna 16 last vanuses 5–12 aastat.

Merike Moks

Kogu laagripere koos

Punase Risti esmaabi koolituses olid kõik tähelepanelikud

Lastel oli tore laagrielamus!

Viljandimaa huvikoolid said riigilt üle 9500 eurot toetust

Viljandimaa huvikoolid said Eesti Noorsootöö Keskuse (ENTK) korraldatud projektikonkursi "Varaait vol 12" kaudu kokku 9600 eurot toetust erinevate tegevuste elluviimiseks ja vahendite parandamiseks.

Ühtekokku toetati viit projekti, millest kaks keskenduvad tehnikale ning üks muusikale, spordile ja kunstile. Suurima üksiku toetuse Viljandi maakonnas sai Suure-Jaani Gümnaasiumi huvikooli robotikaring.

ENTK suunajuhil Gerttu Aaviku sõnul keskendus tänavune konkurss varasemast enam koostööprojektidele, et mitme omavalitsuse ja organisatsiooni ühise tegevuse abil pakkuda noortele senisest avaramaid ja mitmekülgsemaid võimalusi.

“Ühest küljest julgustame huvikoole, noortekeskusi, koole ja teisi noortega vahetult tegelevaid asutusi ja organisatsioone aktiivsemalt ja mitmekülgsemalt koostööd tegema, sest nii loodavad võimalused, kontaktid ja tegevused on oluliselt avaramad kui ükski tegutsedes,” ütles Aavik. “Teisest küljest tähendab koostöö meie jaoks noorte kaasamist projekti koostamise kõikidesse etappidesse alates vajaduste kaardistamisest lõpetades ellu viimisega. Suure-Jaani Gümnaasiumi huvikooli robotikaringi projekt on mõlemal puhul väga heaks näiteks.”

Suure-Jaani Gümnaasiumi huvikool koostöös MTÜ Roboproga avab roboti- karingi Suure-Jaani vallas. Projekti ees- märk on võimaldada kogu Suure-Jaani valla roboti- ja tehnikaalust huvilistel võimalust osaleda erinevates tegevustes Lego robotitega. Luuakse tingi- mused ja arendatakse huvi robotika vas- tu, pakutakse eneseteostuse võimalusi ja eduelamusi, suurendatakse õpilaste osku- si meeskonnas tegutsemisel ning luuakse võimalus osaleda rahvusvahelistel roboo- tikasündmustel.

Eesti Noorsootöö Keskuse projektikonkurss "Varaait vol 12" huvikoolidele eelarve suurus 2016. aastal oli 147 488 eurot. Konkurssi toetab Haridus- ja Teadusministeerium Hasartmängumaksu Nõukogu vahenditest. Projektikonkursiga toetati õppevahendite soetamist ja restaureerimist olemasolevate tegevusformaatide arendamiseks ning uute loomiseks. Toetuse eesmärk on mitmekesistada huviharidust, eelkõige tehnika ja looduse valdkonnas, elavdada huviharidust pakkuvate organisatsioonide vahelist koostööd ning kaasata noorsootöösse ja huviharidusse vähemate võimalusega ja seni kaasamata noori.

Projektkonkursi “Varaait vol 12” toetuse teema, projekti elluviija või peapartner, projekti pealkiri ja toetussumma:

- kunst; Viljandi Kunstikool; “Viljandi Kunstikooli video-, foto- ja kunstiõppevahendite pargi kaasajastamine ja täiendamine” – 1800
- muusika; Viljandi Muusikakool; “Kompaktse helivõimendussüsteemi soetamine kooli ansamblitele ja orkestritele” – 1600
- sport; Viljandi Spordikool; “Suusaergomeetrite soetamine” – 1000

- tehnika; Suure-Jaani Gümnaasiumi Huvikool; "Robootikaring Suure-Jaani vallas" – 4000

- tehnika; Viljandi Huvikool; “Viljandi huvikooli tehnikaringide õpikeskkonna kaasajastamine” – 1200

Lisainfo

Gerttu Aavik

Suunajuht

Eesti Noorsootöö Keskus

5627 0535.

gerttu.aavik@entk.ee.

www.entk.ee

RAKVERE LÄV

TÖLKJA
ANN MUST
 LIIRUMINE
LAINE MÄGI
 KUNSTNIK
EUGEN TAMBERG
 LAVASTAJA
GERDA KORDEMETS

MAALER- MEISTER

REMONTILINE KOMÖÖDIA EHK KUIDAS PETTA OMA MEEST
 JA SELLEST PUHTALT VÄLJA TULLA

LIISA AIBEL
 ÜLLE LICHTFELDT
 TARVO SÖMER

19. oktoobril kell 19.00 Mustla rahvamajas! Pilet 12€/14€.
 Pileteid saab osta kohapealt või Piletimaailmast.
 Lisainfo telefonil 5858 8787

Esietendus 21. novembril 2014 Rakvere Teatri suures saalis
 Teatrijuht Velho Väli Peatendijad Ülar Saaremäe

rakvereteater.ee

Kogu koolipere Sagadi mõisa juures

Õppereis Sagadi looduskooli ja Käsmu meremuuseumi

24. mail osales meie Holstre kool loodusõppepäeval Sagadi looduskoolis ja metsamuuseumis ning Käsmu Meremuuseumis.

Algul sõitsime kooliga Sagadi looduskooli. Saime teha testi, kus pidime nuusutama, kuulama ja katsuma, mis asi miski on. Saime ka mikroskoobi all vaadata putukaid ja taimi. Käisime metsamuuseumis, kus anti meile paberlehed ülesannetega. Pidime otsima vastused le-

hele, kus olid küsimused loomade, lindude, putukate ja puude kohta. Kõik vastused pidime leidma muuseumi ruumidest. Nägime erinevate metsloomade topiseid, roosipuu, eebenipuu jt eksootiliste puude puitu, metsatööriistu, mida on kasutatud läbi aegade ja palju muud põnevat.

Pärast muuseumikülastust läksime läbi metsa merd vaatama. Nii mõnigi sai jalad merre pista ja palju pilte teha. Saime imetleda ka Sagadi mõisahäärberi uhket

interjöörü ja kaunist ümbrust. Käisime veel Käsmu Meremuuseumis, mille on loonud Arne Vaik. Tema oli meie giid, kes rääkis Käsmu kui tuntud kapteniküla ajaloost, elanikest ja sellest, millised olid esimesed laevad, millega sõideti. Väljapanekud olid seotud kõik merega. Käisime ka väikeses majakas ja rändrahnu vaatamas. Uusi teadmisi oli sellel viisil väga tore omandada!

Mirabell Veli ja Melany Lensin

6. klass

Tallinna Botaanikaaias

Lastekaitsepäeval, 1. juunil osalesid nooremate klasside õpilased teiselgi loodusõppepäeval, seekord Tallinna Botaanikaaias.

Meile tuttavad tulbid ja nartsissid olid õitsemise lõpetanud, kuid see-eest pakusid võrratut silmailu rikkalik iiriste ja laukude kollektsioon, põnevate õitega ja meeldiva lõhnaga magnooliad ning palju erinevaid puu- ja pöösaliike.

Kasvuhoonetes näitasid end troopika-taimed – ehtne banaanipuu, kummipuu ja veel palju põnevaid taimi, mille keerulised nimed meelde ei jäänud. Mõned nendest taimedest on tuttavad meile polettideelt.

Meie kahe loodusõppepäeva tegemisi rahastas SA Keskkonnainvesteeringute Keskus. Aitäh!

Irma Tooming
õpetaja, projektijuht

Tallinna Botaanikaaias palmide all jalgu puhkamas

Kilepakendi teekond majapidamisest uute toodeteni

Pakendijäätmed on väärtuslik tooraine, millest saab tõhusalt uusi tooteid valmistada. Taaskasutusorganisatsioonid on teinud avalike konteinerparkide paigaldamise ja sorteerimistehaste uuendamistega pakendijäätmete kogumise elanikkonnale võimalikult lihtsaks.

Eesti Pakendiringluse sorteerimistehases Maardus suudab masinate süsteem kodused pakendijäätmed eraldada materjalide kaupa. Sorteerimistehases leiavad kõik pakendiliigid oma tee ümbertöötlemisse.

Suurima osa kodustest jäätmetest moodustavad pakendid. Enamlevinud plastpakendimaterjalidest on polüetüleenist ja polüpropüleenist kile. Õigesti kokku kogutuna on kile sarnaselt klaasile ümber sulatatav ja toormeks uutele kiletoodetele.

Kilepakendi teekonna algus

Kilepakendid tuleb koduses majapidamises kindlasti koguda olmejäätmetest eraldi. Kilepakendid võib viia nii plastpakendite kui ka segapakendite konteinerisse. Segapakendi konteinerisse võib kile visata koos muude plastist, metallist, klaasist ja kartongist pakenditega.

Kui kodule kõige mugavamas asukohas on just segapakendi konteiner, siis piisab koduses majapidamises kui kogudagi liigiti olmejäätmetest eraldi vaid kõik pakendid ühiselt ning lisaks biolagunevad jäätmed ja vanapaber. Pakendiringluse konteineritesse viidav plastpakend ei pea olema puhtaks pestud. Piisab vaid pakendi tühjaks tegemisest. Automatiseeritud sorteerimisliinid pesevad pakendid nagunii nende käitlemisel.

Mis toimub kilega sorteerimistehases?

Tühjendusauto valab avalikest konteineritest kogutud jäätmed tehase pakendite kogumisplatsile. Sealt tõstab kopplaadur materjalid suurde konteinerisse, kust dosaator väljastab pakendeid ühtlase voona sorteerimisliinile.

Järgmiseks juhatab sorteerimisliin pakendid suurde kidadega sõela, mis purustab ka kinnised kotid. Esimene pöörlev sõel eraldab üksteisest eri suuruses pakendid ja edasi liiguvad pakendite komplektid: paber, papp ja kile oma konveierile ning kõik väiksemõõdulised pakendid nagu metall, plast ja klaas teisele konveierile.

Kile eraldatakse paberist ja papist käsitsi sorteerimise liinil. Seejärel kile purustatakse, pestakse ja kuivatatakse kahes osas. Temperatuuril, mis paneb purustatud kile sulama, toodetakse kilest

Kokku kogutud läbipaistev kile

Musta värvi graanulid, millest toodetakse prügikotte

pisikesed graanulid.

Ettevõtetest kogutud kile sorteeritakse võimalusel värvi järgi juba tekkekohas või enne käitlusliinile asetamist. Läbi paistvast kilest toodetud kilegraanulid võimaldavad uuesti valmistada värvitut kilet. Värvilisele kilele lisatakse granuleerimise protsessis tahma, et ühtlustada värvi. Saadakse musta värvi graanulid, millest põhiliselt toodetakse prügikotte.

Kuhu läheb kile pärast sorteerimistehast?

Kilegraanulid pakitakse suurtesse kottidesse ja transporditakse kilematerjale tootvatesse ettevõtetesse. Eestis, Leedus ja Soomes toodetakse neist pakkekilet, kattekilet ning prügikotte.

Kile on väga väärtuslik tooraine, millest lisaks uuele kilepakendile saab toota isegi kangast ja mööblit. Kile teeb väärtuslikuks selle väga lihtne käitlemine nii granuleerimisel kui ka uue toote sulatamisel. Paljud pakendiettevõtted teenivad

kilejäätmete süsteemse kogumisega raha. Kilejäätmed on alati maksnud rohkem kui vanametall.

Uute pakendite valmistamine uuest toorainest on palju kallim ja energiamahukam kui ümbertöödeldud kilest. Pakendijäätmete käitlemise hind on tegelikult juba toote ostuhinda sisse arvestatud. Visates pakendid prügimäele maksame me pakendite käitlemise eest topelt, sest maksame veel olmejäätmete äraveo ja käitlemise eest. Pakendite viimine avalikesse pakendikonteineritesse on aga tasuta.

Igal aastal kogub Eesti Pakendiringlus kokku üle 40 000 tonni pakendijäätmeid. Kogutud pakendid viiakse Maardu sorteerimistehasesse. Pakendiringlus on paigaldanud üle Eesti 2173 kogumiskonteinerit, millest plast- ja segapakendi konteinereid on 1216. Konteinerite kohta leiab infot kodulehelt pakendiringlus.ee.

Kadri Kaarna

MTÜ Eesti Pakendiringlus
Keskkonnajuht

Parim Talutoit 2016 on Pajumäe talu mahe keefir

30. juulil 2016 pärjati Jäne-da Talupäevadel konkursi “Parim Talutoit 2016” üldvõitjaks Pajumäe talu toode mahe keefir. Lisaks tunnustas Eestimaa Talupidajate Keskliit “Parim Talutoit 2016” konkursi raames kõiki seitsme alagrupi võitjat.

Käesoleval aastal esimest korda toimunud konkursil “Parim Talutoit 2016” võistles 77 talutoodet 25 talupidamisest. Parima talutoode valimisel hindas professionaalne žürii nii talutoodete maitset kui ka talunike äriplaani, tootearendust ja turundust. Eestimaa Talupidajate Keskliidu juht Kaul Nurm avaldas tunnustust kõigile konkursist osavõtjatele ja sõnas, et “parimatest parima valimine on järjest keerulisem, sest erilisi tooteid, mis oleks väärinud võitu, oli väga palju. Nurme sõnul panustavad talupidajad järjest enam maitse, kvaliteeti ja tootearendusse, muutes eestimaalastele ehtsa talutoidu suupäraseks ja kättesaadavaks.

Lisaks üldvõitjale pälvisid tunnustuse seitsme alagrupi võitjad:

- **Parim Lihatoode 2016** – Kүүлikutiha konserv (Palvemaja Talu)
- **Parim Pagaritood 2016** – Kaarli seemnekröps (Kaarli Talu)
- **Parim Piimatood 2016** – Pajumäe mahekeefir (Pajumäe Talu)
- **Parim Keedis 2016** – Saaremaa Kadakasirup (Orbu Talu)
- **Parim Tervisetood 2016** – Külmpressitud Tudraõli (Karmeli Talu)
- **Parim Maius 2016** – Minna Marmelaad “Mustikas” (Minna Sahver)
- **Parim Jook 2016** – Naturaalne astelpajusiirup (Villagu Talu)

“Parim Talutoit 2016” konkursile esitatud talutooteid hindas komisjon, kuhu kuulusid kaubanduse esindaja, toiduajakirjanikud, toidublogijad, Eesti Peakokkade Ühenduse esindajad, õppejõud, ettevõtja ja Eestimaa Talupidajate Keskliidu esindajad.

Eestimaa Talupidajate Keskliit on 1989. aastal asutatud katusorganisatsioon, mille eesmärgiks on põllu- ja maa-majandusliku ettevõtlusega tegelevate peretalude esindamine ja huvide kaitsmine. Eestimaa Talupidajate Keskliidu algatusel on loodud talutoidu katuskaubamärk “Ehtne Talutoit”, mida kasutab juba üle 60 tootja. “Parim Talutoit 2016” konkurssi korraldamine on turuarendus-toetuse abiga rahastatud tegevus.

Lisainformatsioon:
Kaul Nurm
Eestimaa Talupidajate Keskliit
Tel: 5664 7800,
e-mail: kaul@taluliit.ee

Pajumäe talu sai kaks tunnustust: Parim Piimatood 2016 ja Parim Talutoit 2016

Alagruppide võitjad oma kategooriates

Parim Pagaritood 2016 – Kaarli seemnekröps

Poekottide valmistamine toob erivajadusega inimestele leiva lauale

Erivajadustega inimesed õmblesid esimesel poolaastal taaskasutatud tekstiilist ligi 3000 korduvkasutatavat poekotti ning teenisid sellega ligi 10 000 eurot.

Taaskasutatud materjalidest poekottide idee autori, Eesti Pakendiringluse juhatuse esimehe Aivo Kanguse sõnul on projektist saanud hästitoimiv ettevõtmine, mis pakub erivajadusega inimestele teenimisvõimalust. "Kuigi kottide müüginumbrid on võrreldes esimese aastaga pisut langenud, on taaskasutatud materjalidest poekottide õmblemisest saanud puuetega inimestele püsiv sissetulekuallikas," rääkis Kangus. Tema hinnangul tuleneb müügi vähenemine peamiselt asjaolust, et kott on väga pika elueaga, mistõttu ei teki kord juba koti soetanul niipea vajadust uut osta. Kogu kottide müügist saadud tulu läheb koti valmistajatele, poed kottide edasimüügi eest tasu ei võta.

Viljandis erivajadusega inimestele töövõimalusi pakkuva MTÜ Töötoad juhi Mati Tuuksami sõnul on näputöö tegijad juba kottide valmistamisel vilunud. "Möödunud aastal soetatud kaasaegsed trükimasinad võimaldavad kanda poekottidele ka erinevaid trükipilte ja -mustreid, mis on muutnud poekottide valmistamise meistritele loomingulisemaks ja põnevamaks," rääkis Tuuksam. Kõige paremini lähevad poekotid kaubaks Selveri kauplustes, lisaks müüakse neid ka Stockmannis.

Lisaks poekottide õmblemisele on Viljandi erivajadusega inimesed täitnud ka erinevaid väiksemaid eritellimusi. Näiteks trükiti patju ja istumisasu Viljandi Folgile ning valmistatud on ka proovipartii lemmikloomadele mõeldud lamamisaluseid, millele hetkel müügiväljundit otsitakse.

Kuna kottide valmistamisel on kasutatud sisuliselt tekstiiljäätmekottideid, on iga kott kordumatu ja unikaalne ning selle taga on autori nägemus ja omapärane käsitöö. Lisaks on Eesti Pakendiringluse juhi sõnul oluline ka sõnum, mida iga kott kannab: tekstiiljäätmekotte taaskasutus ja keskkonnasäästlik kilekoti alternatiiv. "Kõik ettevõtted, kes soovivad oma äätmekotte uue

Taaskasutatud tekstiilist reklaamidest valmistatud poekotid

elu anda on oodatud meiega ühendust võtma," kutsus Eesti Pakendiringluse juht Aivo Kangus ettevõtteid üles projektis "Mina hoolin!" osalema.

Projektis osalevad Metroprint, Pixmill, Lipuvabrik, Brand Factory, Nurme Vabrik,

JCDecaux, Henkel Baltic, Stockmann, Selver, Maxima ja Eesti Pakendiringlus.

Aivo Kangus

MTÜ Eesti Pakendiringlus juhatuse esimees

+372 507 9315

TEADE EAKATELE ESMAABIKOOLITUSE KOHTA

Projekti "Lõuna-Eesti vanemaalaste tervisekool" raames toimub Viljandis, Sakala keskuses, Tallinna tn 5 esmaabikoolitus eakatele 20. sept. 2016 algusega kell 10.00.

Üritus on tasuta.

Info ja registreerimine Kaie Pukk kaie.pukk@viljanivald.ee või tel. 435 0128; 507 1370 kuni 16. septembrini 2016

Üritust toetavad Hasartmängumaksu Nõukogu, Viljandi Linnavalitsus ja Viljandi Vallavalitsus.

Läbi viivad: Eesti Punase Risti Viljandimaa Selts ja Viljandi Pensionäride Liit

Klaaspakendi teekond majapidamisest uute toodeteni

Järk-järgult kasvanud eestlaste sorteerimisharjumused ning suurenenud teadlikkus ajendab pakendikäitluse ettevõtteid arendama üha leidlikumaid ja efektiivsemaid järelsorteerimise lahendusi. Eesti Pakendiringluse sorteerimistehas Maardus võimaldab kodus eelsorteeritud pakendeid sorteerida ilma inimese sekkumiseta. Sorteerimistehases leiavad kõik pakendiliigid oma tee ümbertöötlemisele.

Suurima osa majapidamises tekkivatest jäätmetest moodustavad pakendid, sh klaastaara. Klaastaara on 100% taaskasutatav ning selle kvaliteet aja jooksul ei lange. Et kodus sorteeritud klaas leiaks maksimaalsel määral taaskasutamist, on sorteerimistehases väljaarendatud spetsiaalne klaastaara eraldamise mehhanism.

Klaastaara teekonna algus

Esmaseks eelduseks on klaaspakendite sorteerimine kodus. Piisab sellest, kui klaas koguda kokku metall- ja plastpakenditega. Majapidamises võib selleks olla kas näiteks eraldi kilekott või papist kogumiskast, millest on selle täitumisel lihtne pakendeid kogumiskonteinerisse paigaldada.

Klaasikonteinerisse võib visata nii pandita taarat kui ka klaaspurke. Kindlasti ei tohi sellesse visata aga peegli- ja aknaklaasi ning lambipirne. Klaaspakendeid ei pea ilmtingimata 100% teistest pakenditest eraldi koguma. Sõltuvalt

konteineri märgistusest kogutakse klaasi ühiselt plast- ja metallpakendiga või eraldi puhta materjalina. Valik tasub teha selle järgi, millised konteineritüübid asuvad liikumisteele kõige lähemal (pood, kodu, bussipeatus). Mõlemad konteineri liigid jõuavad jäätmeautoga lõpuks Maardu sorteerimistehasesse.

Mis toimub klaasiga sorteerimistehases?

Jäätmeauto valab kõik konteineritest kogutud materjalid tehase pakendite kogumisplatsile. Sealt tõstab kopplaadur pakendijäätmed dosaatorisse, mis meenutab suurt 30 m³ konteinerit. Dosaator väljastab pakendeid ühtlase voona sorteerimisliindile.

Järgmiseks juhatatakse sorteerimisliinil pakendid suurde kidadega sõela, mis purustab ka kinnised kotid. Esimene pöörlev sõel eraldab üksteisest eri suuruses pakendid ja edasi liiguvad pakendite komplektid: paber, papp ja kile oma konveierile ning kõik väikesemõõdulised pakendid nagu metall, plast ja klaas teisele konveierile. Järgnevalt eraldatakse magnetiga ferriidne metallpakend (konservid, purgikaaned, õllekorgid). Ülejäänud väikesed pakendid liiguvad vibreerivasse sõela.

Klaas on kõige raskem pakend ja see ka kukub see oma massi tõttu läbi vibreeriva sõela samal ajal kui teised pakendid juhitakse edasi jätkama oma teekonda mööda konveierlinti. Vibrosõel purustab

klaasi ja see pudeneb läbi sõela. Kopp-laadur laeb klaasikillud suurde 20 m³ konteinerisse.

Mis saab klaasist pärast sorteerimistehast?

Kogu Pakendiringluse klaaspakendid taaskasutatakse Eestis. Maardu sorteerimistehases killuks purustatud klaas viiakse kas Audrusse või Järvakanti. Audru betoonitehases kasutatakse klaasikillu betoonplokide valmistamisel. Järvakandis aga toodetakse uued klaaspurgid ja -pudelid.

Täna teevad Eesti Pakendiringluse tehases suure sortimistöõ seadmed, nii et inimesed klaaspakendijäätmetega füüsiliselt kokku puutuma ei peagi. Seega on tänaste tehnoloogiliste võimaluste juures täiesti piisav kui kodudes tehakse vaid eelsorteerimine, mille käigus võib eri liiki pakendid koguda ühte anumasse (klaasi, plasti, metalli). Selline pakendite sorteerimine ei peaks majapidamises üldse keeruline olema.

Igal aastal kogub Eesti Pakendiringlus kokku üle 40 000 tonni pakendijäätmeid. Kogutud pakendid viiakse Maardu sorteerimistehasesse. Pakendiringlus on paigaldanud üle Eesti 355 klaasi kogumiskonteineri ning segapakendi konteinereid on 1046. Konteinerite kohta leiab infot kodulehelt pakendiringlus.ee.

Aivo Kangus

MTÜ Eesti Pakendiringlus
Juhatuse esimees

Viiratsi mängutuba on hooajaks valmis!

Kätte on jõudnud sügis. Koos laste kooliminekuuga avab Viiratsi keskkuses uuesti ukseid suvepuhkuselt tagasi tulnud Mulgimadina mängutuba. Suvel on mängutoas tehtud väikeseid muudatusi ja täiendusi nii väikeste kui ka suurte mängijate aladel. Siinkohal jätame täpsemalt muudatused kirjeldamata, et mängutuppa mängima tulnud külastajatele jääks alles üllatusmoment!

Talvisel hooajal on mängutuba avatud mängijatele esmaspäevast neljapäevani 16.00–20.00. Laste sünnipäevapidusid saab pidada igal nädalapäeval. Sellel hooajal kehtib taas Mulgimadina mängutoas igapäevasele külastajale kampaania "Iga kuues kord tasuta". Kampaanias osalemiseks tuleb mängutuba külastades küsida kupongi ja iga kord mängutoas käies sinna tempel võtta. Nii ongi iga kuues kord mängimist tasuta!

Kõikide septembrist kuni mai lõpuni toimunud sünnipäevapidude pidajate

Mulgimadina mängutuba Viiratsis

vahel loosime välja 1. juunil atraktsiooni "Loss" või "Mägi" rendi üheks päevaks koduaeda. Kõigi Mulgimadina tegemiste ja pakkumiste kohta leiab operatiivselt

infot Mulgimadina Facebooki kontolt ja kodulehelt www.mulgimadin.ee.

Tarmo Türk
Mulgimadin

Paistu küla tähistas 782. aastapäeva

Paistu on pika ajalooga küla. Esimesed kirjalikud teated Paistu kohta on üles tähendatud 1234. aastal ja seega saime 30. juulil tähistada juba Paistu 782. aastapäeva.

Päev algas mälestuskivi avamisega Paistule. Kivi paigaldamise korraldas ja ka õnnistas Paistu koguduse õpetaja Raivo Asuküla. Sündmuse pidulikkust tõstsid vallavanem Ene Saare kõne ja Sirje Reinu poolt esitatud viiulipalad.

Edasised sündmused koondusid küla spordiplatsile. Keskpäeval anti start laste jooksudele, kus starti asus 54 erinevas vanuses osavõtjat. Noorimad läbisid distantsi emme-issi käekõrval. Kõigile jooksjatele kingiti medal ja ka väike maius energia taastamiseks.

Tõsiseks spordiks läks kell kaks pealelõunal, kui Holstre Kooli eest anti start 18. Holstre – Paistu maanteejooksule. Maanteejooksu võitis Eesti laskesuusatamise koondise peatreener Indrek Tobreluts koondislaste Kauri Kõivu ja Roland Lessingu ees. Võitja aeg oli seekord 16.19,2 ning tema edu teisena lõpetanud Kauri Kõivu ees oli 10,4 sekundit. Parim naine oli viljandlanna Sille Puhu, kes läbis distantsi ajaga 19.40,5 ning oli lõpetanute koondtabelis 21. Teiseks jäi Kristel Vallaste Tallinnast ning kolmandaks Silja Mikk Viljandimaalt. Vanim osaleja oli 83-aastane Tenno Viirandi. Tänavu 18. korda peetud Holstre-Paistu maanteejooksu lõpetas 172 osalejat.

Esimesest jooksust alates korraldab seda Hanno Priks oma meeskonnaga. Auhinnad pani välja Viljandi vallavalitsus.

Lastele pakkusid meelelahutust onu Uno tsirkus, Mulgimadina batuudid ja Anneli Kink, kes tuli külla Pipi kostüümis. Teatrihuvilised said rahvamajas vaadata Abja Ehh-teatri etendust “Sõdalane”.

Suurt publikuhoovi tekitas rammumehe ja tugevaima naise võistlus, mille korraldasid ja viisid läbi Ene ja Jaanus Kaasik. Võistluses osales 5 meest ja 6 naist, kes pidid oma võimed proovile panema rehvi kantimises, palgi tõstmises, kuuli jännis, pardi kõnnis, rinnalt surumises ja palgi viskamises.

Meestest võitis esikoha Romek Velt Jõgevalt, teise koha viis Tartusse Argo Aonurm ja kolmas koht rändas Sten Karroga Haljasse. Parima Viljandi valla võistlejana saavutas Ragnar Kaasik neljanda koha ja tublilt võistles ka viiendana lõpetanud Janek Riiner.

Naistest viis esikoha Helsingisse Liis Org. Parim Viljandi valla võistleja oli Riina Kaasik. Auhinnad panid välja Viljandi vallavalitsus, Saimre talu ja erasponsor.

Õhtu lõppes mõnusa peoga, kus tantsumuusikat tegi bänd Singapur ja keskööl astus üllatusesinejana lavale tantsurühm Hürrem. Keelekastet ja toidupoolist pakkus OÜ Hillis. Meie sündmustel osalesid ka valla külalised Saksamaalt Bippeni sõprusvallast.

Oli tore ja päikseline päev. Täna kõik korraldajaid, abilisi ja osalejaid! Kohtume taas järgmisel aastal!

Piia Mänd

Paistu rahvamaja juhataja

Kirikuõpetaja Raivo Asuküla mälestuskivi avamise juures

Ragnar Kaasik oma katset sooritamais

Tiia Randpere võistlemas

Lastele pakkus rõõmu Pipi

Saarepeedi naisrühm Udusõlg Bulgaarias Varnas festivalil 3.–8. juulil. Meiega koos hüppasid pildile ka Türgi esinejad!

Suvi on puhkamiseks ja festivalil tantsimiseks!

Selle aasta juuli alguses käis Saarepeedi naisrühm Udusõlg Varnas Bulgaaria tantsufestivalil. Emotsioonide jagub veel terveks aastaks! Nii head festivali korraldust kui sel korral, polegi varem kohanud.

Rahvatantsurühm Udusõlg käis tantsimas väljaspool Eestimaa piire juba kuuendat aastat järjest. Meie kollektiivile on tantsufestival traditsiooniks kujunenud. Festivalireis on rühmale heaks motivatsiooniks ja puhkuseks, sest tantsijatel jäi seljataha väga pingeline hooaeg.

Bulgaaria – unistuste maa, korraga on selline luksus ja samas nõukogudeaegsed lagunemine, kokkuvarisenud hooned. Inimesed on aga toredad, sõbralikud ja saab vene keelega hakkama! Elasime kolme täärni hotellis mere ääres ja nautisime sooje ilmu. Esinemised toimusid öhtusel ajal, kui kraadiklaas näitas 24 pügalat. Meiega koos olid sel festivalil Horvaatia, Türgi, Serbia, Poola, Bulgaaria, Ukraina, Slovakkia, Rumeenia, Bosnia ja Hertsogovina ja Eesti.

Kõik erinevad riigid aga lõunapoolsemad maad on tantsustiili poolest siiski väga ühtlased. Väike Eesti oma väikese naisrühmaga olime nagu teiselt planeedilt oma tantsudega. Seekord meeldis publikule eriti Eesti naiste “Saaremaa valss”, Georg Otsa esitatud muusika saatel ning alati ilus naeratus. Tavaliselt on publikule meeldinud ikka kiiremad tantsulood! Kuna olime ainuke naisrühm sel festivalil, olime ka väga populaarsed.

Päeval oli aega kohaliku maad avastada, käia ekskursioonidel ning lihtsalt puhata ja öhtul toimusid esinemised. Saime headeks sõpradeks poolakatega ja horvaatidega, kuna ööbisime ühes hotellis. Kõik kollektiivid olid tulnud kohale bussiga ning esinemisseltskonnad olid olulisemalt suuremad kui meil.

Kuidas me festivalireisi valikud teeme ja millal algavad ettevalmistused? Kollektiivis on oma tuumik, kes vaba tahte alusel on võtnud festivalireisi organiseerimise enda peale.

Valikud kuhu sõita teeme ise, et oleks endal ja teistel tore! Ettevalmistused alga-

vad juba septembris-detsembris festivali valimisega ja raha kogumisega. Kirjutame projekte lisarahastuse jaoks ning kohapealsete korraldajatega suhtleme jaanuaris-veebruaries. Festivalil osaleja esinemiskava peaks koosnema nais-, noorte või segarühmast ning rahvamuusikutest. Kuna kavade tavapärane pikkus on 10–15 minutit, peaks see olema mitmekesine, mida vaataval tore vaadata ning minnakse ju oma maad esindama!

Veel on festivali valikul asukoht, kuhu minnakse ja kuidas minnakse. Kui ees ootab lennureis, ei ole vahet kui palju meid läheb, lennupileti hind on ikka üks. Aga kui minna bussiga, siis on hind juba sõitjate arvust!

Kuna kogemusi on juba üksjagu, siis järgmisel aastal plaanime sõitu bussiga. Esialgne sihtkoht on Itaalia aga kõik on veel lahtine. Kes on huvitatud kaasa tulema, oleme avatud läbirääkimistele!

Ille Mirka

Saarepeedi rahvamaja juhataja ja ansambli Udusõlg tantsija

Viljandi Pärimusmuusika Festival soovib muutuda ühekordsete plastiktopside vabaks

Ühekordsete joogitopside kasutamine Eesti festivalidel võib hääbuda. Pandirahal põhineva pestavate joogitopside süsteemi juurutav Topsiring katsetas ringlustopside süsteemi juulis toimunud Viljandi Pärimusmuusika Festivalil, kus algatus osutus oodatust populaarsemaks.

Nelja päeva jooksul jagati Viljandi Pärimusmuusika Festivali külastajatele kokku üle tuhande pestava topsi. Topsiringi tasse, pokaale ja topse jagas oma müügitelgist koos joogiga 20 joogipakkujat. Pärast topsi kasutamise lõpetamist sai oma joogitopsi tagastada kas toitlustajale või Topsiringi telki ning selle eest saadi oma pandiraha täies ulatuses tagasi. “Meil on väga hea meel, et nii külastajad kui ka toitlustajad tulid ideega kaasa,” rääkis Topsiringi projektijuht Kadri Kaarna. “Saime palju kiidusõnu ka festivali korraldusmeeskonnalt ning töötame selle nimel, et edaspidi oleks meil valmisolek suuri festivale täies mahus ringlustopsidega katta.”

Järgmisel aastal on tulemas 25. Viljandi Pärimusmuusika Festival ning nii festivali meeskond kui ka Topsiring usuvad, et koostöö jätkub: “Loodame väga, et järgmisel aastal suudab Topsiring meie ala kordukasutatavate topsidega täielikult katta ning saame ühekordsetest topsidest täielikult loobuda,” selgitab festivali platsihoolduse pealik. Kuigi selleaastasel festivalil katsetati süsteemi veel väikeses mahus ning seetõttu ei jõudnud kõik toitlustajad kaasa tulla, sai algatus siiski laialdast positiivset vastukaja.

Külastaja jaoks on pandisüsteem lihtne – ostes joogi saab valida selle serveerituna pestavas topsis makstes selle eest pandi 2 eurot või pokaalidele 3 eurot. Pärast topsi kasutamise lõpetamist sai oma joogitopsi tagastada kas toitlustajale või Topsiringi telki. Topsiringi joogitopsid on kasutusel sellel nädalal Põlvas toimival Intsikurmu festivalil ja järgmisel nädalal Paide Arvamusfestivalil.

Kadri Kaarna,
projektijuht

kadri@topsiring.ee, www.topsiring.ee

Topsiring juulis Viljandi Pärimusmuusika Festivalil

MTÜ TERVIKRING

Kes me oleme?

MTÜ Tervikring on keskkonnasõbralikke lahendusi edendav organisatsioon, mis tegeleb jäätmetekke vähendamisega avalikel sündmustel ja jaekaubanduses. Põhiliseks ettevõtmiseks on asendada ühekordsed joogitopsid kordukasutatavate panditopsidega. Topsiringi teenuse eesmärk on vähendada festivalidel tekkivat jäätmemahut ja edendada ja propageerida kordukasutust.

MTÜ Tervikring (eelmise nimega MTÜ Pärmivabriku Töökoda) loodi 2008. aastal ning selle juhatusse kuuluvad keskkonnahoidliku elustiili blogija Kadri Kaarna, jäätmete käitlemise ekspert Aivo Kangus ning keskkonnasõbralikule festivalikorraldusele spetsialiseerunud Kadi Mitt. Tegevuses löövad kaasa ka Tartu Ülikooli ja Eesti Maaülikooli tudengid ning mitmed vabatahtlikud.

KONTAKTID

info@topsiring.ee • tagasiside@topsiring.ee

Kadri Kaarna

Projektijuht

kadri@topsiring.ee

+372 5552 5923

Kadi Mitt

Sisujuht

kadi@topsiring.ee

+372 524 2602

Aivo Kangus

Tehniline juht

aivo.kangus@pakendiringlus.ee

+372 507 9315

**TOPSIRINGI PROJEKTI LÜKKAB JÕU JA NÕUGA
VEEREMA MTÜ EESTI PAKENDIRINGLUS.**

TOPSIDELE ON KUJUNDUSED LOONUD MITMED EESTI ILLUSTRATORID

OKEIKO • ARABELLA • EERO ALEV

Topsiringi logo ja visuaalse poole autor on graafiline disainer **Kristi Tamming**

Topse on erinevate toredate kujundustega

Valio Eesti kampaania Liblikaefekt

Valio ja Lastekaitse Liit algatasid 2016 aasta juunist ühiselt Liblikaefekti heategevuskampaania (vaata lähemalt <http://www.valio.ee/ettevotest/valio-toetab/liblikaefekt>), mille eesmärk on toetada vähekindlustatud laste sporditegevust. Kampaania jooksul annetas Valio iga 150-grammise Alma liblikaga kohupiimakreemi müügitulust ühe sendi heategevuseks. Kogutud annetused aitab vähekindlustatud lastele jagada MTÜ Lastekaitse Liit.

Kampaania põhieesmärgiks on vähekindlustatud lastele juhendatud sporditegevuste toetamine aastase osalustasu maksmise kaudu.

Toetuse taotlemise kriteeriumid

Heategevuskampaania "Alma liblikaefekt" toetuse taotlemise kriteeriumid ja väljamaksmise kord.

Põhieesmärk: Vähekindlustatud lastele juhendatud sporditegevuste toetamine aastase osalustasu maksmise kaudu.

Toetuse taotlemise kriteeriumid

KELLELE:

- Vähekindlustatud laste sporditegevuse toetamiseks – huvi äratundmine ja selle toetamine aastase osalustasu maksmise kaudu
- 1. Raskustesse sattunud perede lapsed

- 2. Lasterikastest peredest pärit lapsed
- 3. Vanavanemate kasvatada jäänud lapsed
- 4. Lapsed, kes mingil põhjusel spordiks toetust vajavad
- Lapsed ja noored vanuses 6 18 aastat

MILLEKS:

- Toetuse eesmärk on suurendada vähekindlustatud laste võimalusi tegeleda spordiga.
- Sporditegevuse toetamine toimub aastase osalustasu maksmise kaudu (ülekannd teostatakse otse treeningasutuse kontole, toetuse saajale rahalist väljamakset ei teostata).
- Kuulumine ringi, klubisse ei ole eeldus iseenesest toetatakse ka spordiga alustamist, oluline on soov hakata regulaarselt trennis käima.
- Toetuse lubatud kasutusvaldkond on trennide osalustasu aastaseks perioodiks (jaanuar 2017 – detsember 2017).

KUI PALJU:

- Toetussumma ühe lapse kohta on aastane trenni osavõtutasu (perioodil jaanuar – detsember 2017).
- Toetussumma üle lapse kohta on maksimaalselt 500 (viissada) eurot koos käibemaksuga.
- Toetuste saajate arv sõltub kampaania jooksul kogunenud toetussummast.

- Toetused jagatakse MTÜ Lastekaitse Liit ja Valio Eesti AS koostöös moodustatud üldkomisjoni otsusel. Otsus tugineb toetuse vajaduspõhisusel, kampaania kriteeriumitel ja taotluses esitatud põhjendustel.

KUIDAS:

- Taotluse blankett on kättesaadav aadressil <http://www.lastekaitseliit.ee/liblikaefekt/>
- Taotlusi saab esitada kuni 15.10.2016.a
- Enne taotluse esitamist palume tutvuda taotluse esitamise tingimustega
- Blanketi eesmärk on saada infot konkreetse vajaduse ja toetuse kasutamise kohta ning tajuda toetusesaaja siirast soovi ja vajadust nimetatud trenniga regulaarselt tegelema hakata.
- Taotluse saab esitada lapse vanem/hooldaja/eeskostja. Palume ka teistel last ümbritsevatel inimestel julgustada vähekindlustatud lapse pere taotlust esitama.
- Taotlus esitatakse 2017. aasta toetuste väljamaksmiseks.
- NB! Väljavolitute toetusi hakatakse välja maksta 2017. aasta aastamaksudeks (jaanuar-detsember 2017).

Parimate tervitustega,
MTÜ Lastekaitse Liit
Helen Karu

Aasta lind 2017 on turteltuvi

Juuli algul toimunud Eesti Ornitoloogiaühingu suvepäeval kuulutati välja aasta lind 2017, kelleks on turteltuvi. Eestis pesitseb selle perekonna kaks liiki: turteltuvi ja kaelus-turteltuvi. Turteltuvid valiti aasta linnuks, kuna need kaks liiki on ühed kõige vähem uuritud linnuliigid Eestis. Pealegi on nende arvukus viimastel kümnenditel kõvasti kahanenud. Lisaks saavad turteltuvide aastal tuttavamaks ka teised meie tuvid.

Eesti Ornitoloogiaühing valib Eesti aasta lindu alates 1995. aastast ning turteltuvid on järjekorras 23. aasta linnu valimise eesmärk on tutvustada avalikkusele üht Eestis esinevat linnuliiki või liigirühma ning kaasata loodushuvilisi selle liigi uurimise ja kaitse tegevustesse. Varasemate aasta lindudega saab tutvuda EOÜ kodulehel www.eoy.ee/ aastalind.

Lisateave: Jaanus Elts, telefon 515 3641, e-post jaanus.elts@eoy.ee

Riho Kinks

Eesti Ornitoloogiaühing
hariduse ja teavituse projektijuht

Kaelus-turteltuvi

Foto: PAUL CHESTERFIELD

Külade võistkonnad disc-golfis mõõtu võtmas

Viljandi valla kolmas külade päev Uusnas

Elmise aasta külade päevadel Paus tegi vallavanem meile ettepaneku korraldada kolmas külade päev Uusnas. Arutasime oma kogukonnaga natuke ja olime nõus selle päeva korraldamisega. Lootsime muidugi abi ja toetust ka külavanemate kogult, kahjuks jäi nende toetus kasinaks.

Ettevalmistused algasid juba varakult, et leida toredaid esinejaid ja luua kontakte meie külavanemate ja kogukondade liidrite ning sädeinimestega. Saatsin päris palju kirju üleskutsega osaleda meie valla kolmandatel külade päevadel oma küla või kogukonna pesaga, kus enda tegemisi teistele tutvustada. Registreerus seitse pesa meie valla 75 külast. Kohal olid Holstre, Vardja, Tännassilma, Jõeküla, Viiratsi, Saareküla ja Uusna. Pesad tutvustaid oma kogukonda, olid avatud toidutelgid. Eriti paistis silma Holstre kogukond, kes olid kohal kõik ilusates säravates logoga särkides.

Toimkonnaga arutasime pikalt, kuidas kõige õiglasemalt külade üle arvestust pidada ja otsustasime korraldada erinevaid võistlusalasid, mis olid kõikidele vanusegruppidele teostatavad. Iga võistlusest osavõtja teenis oma külale punkte. Võistluste lehele registreerus kokku 13 küla. Võistelda sai kuuel võistluslal – odavise, disc-golf, teatevõistlus, täringuvise, laskmine ja valla külade puzzle kokkupanemine. Täna võistluste läbiviimise väga toredat tiimi, tänu kellele sujus kõik kenasti. Aitäh teile Kunnar, Ene, Velli, Maire, Lauri, Helle, Maili ja Helju.

Sponsorite abiga saime esimesele

Uusna küla pesa pakkus peavarju ja mõnusat istumiskohta

kohale auhinna Valma seikluspargilt – seikluspargi külastuse kuuele inimesele, teisele kohale pani auhinna Mulgi Savikoda ja kolmanda koha auhinna pani välja Viljandi sõudeklubi. Esimese koha saavutas Uusna küla, teise koha Holstre ja kolmanda koha Tusti küla.

Suur suur tänu ka Leanale, kes ise soovis korraldada mängu ja võistlusi lastele, tõi oma kodunt enda valmistatud põnevad mängud ja kogu päeva tegeles lastega. Aitäh ka Marekile kui päevajuhile, kes ei jätanud midagi ega kedagi kahe silma vahele.

Igal täistunnil toimusid kultuurilised etteasted. Esinesid Lähte naiskoor, Maarja Kukumäe Moe-ja tantsukooli tantsijad, tsirkuseartistid, lõõtspillimängijad - isa ja poeg Ain ja Ainar Arula. Päeva lõpetas Sulbi külateater etendusega PeedileheLiisa.

Ka ilmataat soosis igati meie sündmust.

Järgmise külapäeva toimumine jäi külavanemate otsustada.

Ulve Kannimäe

Ligatne punkris olid gaasimaskid veel alles ja ootasid kasutajaid

Valla eakad külastasid Lätimaad

30. juuni varahommikul asus bussitais Viljandi valla eakaid teele Lätimaa poole. Ilm oli ilus ja kilomeetrid kadusid kiiresti. Peagi olime jõudnud Valmierasse, kus nõuka-ajal ikka kaubareisidel käisime. Külastasime ka sel korral Valmiera kaubandust ja võrdlesime hindu meil ja Lätis.

Edasi viis teekond kõrvalises kohas asuva Ligatne punkri poole. Punker oli rajatud kõrgetele Läti partei- ja valitsusjuhtidele tuumasõja puhkemise puhuks. Üheksa meetrit allpool maapinda asub enam, kui 2000 ruutmeetrilise pindalaga heakorrastatud punker, millel märke "salajane" eemaldati alles 2003. aastal. See oli üks strateegiliselt olulisemaid

kohti Nõukogude Lätis tuumasõja olukorras. Tugevaim autonoomne majanduslik struktuur kogu vajalikkusega ja kõige moodsama tolleaegse varustusega. Tänapäevani on säilitatud kogu autentne maa-alune sisseseade!

Tervelt 30 aastat ei teadnud taastusravikeskuse töötajad ja külastajad, mis asub nende jalge all – niivõrd paks oli objekt varjanud saladuseloor. See tohutu rajatis avaldas meile sügavat muljet! Sõime punkris ka ajastule vastavat lõunat: makarone lihaga ja kompotti.

Teekond jätkus Sigulda suunas. Peagi ümbritsesid meid maalilised orud ja mäed. Külastasime ajaloolist Turaida lossi, vaatatasime Turaida Roosi hauda ja imetlesime Guutmani koobast. Ostmata

ei jäänud ka juba varasemast tuntud Sigulda kepid ja muud meened. Plaanis oli sõita ka Sigulda õhk-kõisteege, aga see jäi kahjuks tegemata, kuna sõitjaid oli väga palju ja järjekord ei oleks sel päeval meieni jõudnud.

Omaette elamuseks kujunes ka suure toidupoe külastamine. Ei jõudnud ära imestada, kui odav on alkohol Lätis. Mõnigi pudel head veini rändas sealt Eestimaale.

Sõidu eest reisil maksis Viljandi vallavalitsus, objektide külastuste piletid ostis iga osaleja ise. Oli tore ja meeleolukas päev. Järgmisel aastal jälle uued reisiplaanid!

Piia Mänd
reisi korraldaja

Saarepeedi rahvamajas tähistame 30. septembril kell 16.00 eakate päeva.

Külla tulevad Boris Lehtlaan ja Are Jaama.

Osalustasu 5 eurot, kontserti võivad kuulama tulla kõik – soovitan soojalt, väga head on!

Info sündmuse kohta telefonil 523 4605

Heleni Tordituba

Tordid ja koogid ettetellimisel
Palun võta ühendust 5618 6709
Heleni.tordituba@gmail.com

Atraktsioonide rent
Mängutuba Viiratsis

www.MULGIMADIN.ee
(Sakala 4, Viiratsi, Viljandimaa)
Tel. 5667 1171

**KODUMASINATE
REMONT**

Helista: **517 9771**

Puiatu rahvamajas 20. augustil kell 20.00
nostalgiline tantsuõhtu!

Kell 22 rõõmustab silmi ilutulestik.

Pausidel saab vaadata pilte Puiatu kandist.

Sissepääs 3€ Laudade tellimine tel 51972678, Sirje Kannel

Pakett + telefon

Kingituseks aktiivsusmonitor

coolpad

SHINE

Liigume!
Ümber Viljandi järve jooks
ja Rio olümpia on mõlemad
head eesmärgid

diil.ee

Diil5,50
+ Coolpad Porto S

9,75
€/kuus

TEATED • TEATED • TEATED • TEATED • TEATED

Ostame kuusepalki metsa äärest hinnaga 60-68 eur/tm. Transpordikulud maha ei lähe. Kuusepalgi diameeter alates 18 cm. Pikkused: 3,8; 4,9; 5,3; 5,5 ja 6,1 m. Ostame samas ka raieõigust, metsa- ja põlumaad.

Kontakt: Ostanmetsa.ee, telefon: 5558 6086 ja e-post info@ostanmetsa.ee

Heleni Tordituba valmistab ettetellimisel soolaseid ja magusaid torte, kooke ning maiustusi.

Palun võta ühendust numbril 5618 6709 või FB: Heleni Tordituba.

Viljandisse ja lähikonda kauba kätetoimetamise võimalus!

Asume Heimtalis.

Pehme mööbli parandus. Lossi 40, Viljandi, Telefon 553 3058

Soovin osta Viljandi lähistele maale **1-toalise korteri.** Ülle, 5630 3312

7. oktoobril Saarepeedi rahvamajas hooaja AVAPIDU ansambliga Regatt!

Tervise Tugi OÜ kutsub kõiki huvilisi veresooni kontrollima

Kas Teil on kõrge vererõhk?

Kas Teil on kõrge kolesteroolitase?

Kas Teil on perekonnas esinenud südame-veresoonkonna haigusi? Kui jah, siis on Teil kõrge risk haigestuda jala arterite ateroskleroosi.

Jala arterite ja vererõhu kontrollimine toimub teisipäeval,

6. septembril alates 10.00 Viiratsi Päevakeskuses

(Tehnika tn 3, Viiratsi alevik)

Vastuvõtule tuleb end eelnevalt kirja panna
Registreerimine toimub tööpäeval kell 9–12 tel 5698 5633

Eriti on oodatud inimesed,

kellel esineb sageli säärelihastes valu ja krambihooge

Protseduur maksab 9 eurot

Hooli endast ja tule kontrolli!

Oled oodatud 25. augustil kell 18.00 Päikese- ja tervisetuppa [Sakala 3b, Viiratsi] osa võtma terviseüritusest: "Köögiviljatoidud omast aiast"

Valmistame koos oma aiast pärit puu- ja köögiviljadest püreesupi, taimseid leivamäärdeid, smuutisid ning küpssetisi.

Registreeruda tel.: 5394 1924. Osalustasu: 7 Eurot

Lektor ja juhendaja: MAIRE VESINGI, "Tervise hoidmise toidud" autor, toitumisinõustaja. Tulevaste kokkade õpetaja Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis. Tegutseb koolitajana nii eritoitumise, hügieeni, hoidistamise, kui ka toiduvalmistamise teemadel.

Septembris Päikese- ja tervisetöös Viiratsis igal teisipäeval 14.00-18.00 ja neljapäeval 16.00-18.00

koolitus-töötuba "Smuutid ja mahlad oma koduaist pärit taimedest, rohelistest lehtköögiviljadest, köögiviljadest ja puuviljadest".

Vajalik eelregistreerimine tel.53941924. Osalustasu 3.- saab tasuda kohapeal.

VILJANDI

KUTSEÕPPEKESKUSES algavad **TASUTA** kursused, mida rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondi ja Eesti riigi vahenditest.

Koolitused on mõeldud erialase hariduseta või keskhariduseta või aegunud haridusega (50+) täiskasvanud tööelisele elanikkonnale.

❖ ❖ ❖

06.09.–29.10.2016

RAAMATUPIDAMISE
ALGKURSUS (80 ak)

Registreerumistähtaeg on
02. september 2016

❖ ❖ ❖

20.09.–11.11.2016

PUHASTUSTEENINDAJA
BAASOSKUSED (60 ak)

Registreerumistähtaeg on
16. september 2016

❖ ❖ ❖

06.10.–09.11.2016

MS EXCELI ALGKURSUS
(24 ak)

❖ ❖ ❖

Registreerumistähtaeg on
04. oktoober 2016

ARVUTID & PRINTERID

ARVUTITE PARANDUS
MÜÜK, REMONT, HOOLDUS

Tel: 58 122 102

E-post: arvuti@parandus.ee

PRINTERITE PARANDUS
MÜÜK, REMONT, HOOLDUS

Tel: 53 835 121

E-post: printeri@parandus.ee

Töökoda asub Viljandi Vallas, Pinskal

WWW . PARANDUS . EE

Vallavalitsus ootab I klassi õpilaste vanematelt ranitsatoetuse taotlusi

Viljandi vallas makstakse I klassi õpilasele 50 eurot ranitsatoetust. Seda saab taotleda I klassi astuva lapse lapsevanem, eestkostja või hooldaja, kelle lapse rahvastikuregistrijärgseks elukohaks on 1. augusti seisuga Viljandi vald.

Toetuse saamiseks tuleb esitada Viljandi Vallavalitsusele vormikohane avaldus hiljemalt 15. augustiks koos kinnitusega, et laps asub 1. septembril 2016 õppima I klassi.

Avalduse blankett ja toetuse taotlemise võimalustest täpsemalt valla kodulehel <https://www.viljandivald.ee/ranitsatoetuse-taotlemine>

Ranitsatoetus makstakse välja hiljemalt 31. augustiks.

Vajadusel nõustab teid valla haridusspetsialist Marju Must, tel 435 0124 või e-aadressil marju.must@viljandivald.ee

Õnnitleme septembrikuu sünnipäevalapsi!

95	95	95	95	95	95
ERNA KASE	04.09.1921	Leemeti küla	ARVI PIKK	27.09.1941	Ruudiküla
HILJA SAMARÜÜTEL	18.09.1921	Vana-Võidu küla	70	70	70
93	93	93	LEIDA VÄÄLMANN	02.09.1946	Uusna küla
HILDA SÄDE	14.09.1923	Uusna küla	VELLO LAHESOO	09.09.1946	Tänassilma küla
92	92	92	HELJU MERISTE	12.09.1946	Vana-Võidu küla
VIRVE HAUGAS	24.09.1924		AILI MUMMA	14.09.1946	Savikoti küla
91	91	91	JAAN KEERIG	21.09.1946	Mäeltküla
ALIDE MAIDLA	21.09.1925	Tohvri küla	JÜRI VÕSA	22.09.1946	Pinska küla
AGNESSA TIKKO	23.09.1925	Uusna küla	65	65	65
90	90	90	JUHAN SEPP	02.09.1951	Pirmastu küla
REINHOLD PÄRN	10.09.1926	Kassi küla	VALENTINA SARV	12.09.1951	Karula küla
85	85	85	SVETLANA TOOMSALU	12.09.1951	Ramsi alevik
LEILI PRIIVITS	01.09.1931	Tohvri küla	URMAS-REIN		
LEILI VELDEMANN	15.09.1931	Vardi küla	PRINTSMANN	15.09.1951	Vana-Võidu küla
ESTER KUUT	19.09.1931	Puiatu küla	KERSTI EDO	16.09.1951	Viiratsi alevik
ANNA KÜPAR	23.09.1931	Kibeküla	VLADIMIR IVANOV	17.09.1951	Kibeküla
80	80	80	MAIRE ALLIKAS	20.09.1951	Matapera küla
ANTS ORAV	01.09.1936	Vardja küla	PEEP PUNA	23.09.1951	Heimtali küla
ARVI LAINAS	08.09.1936	Holstre küla	ENDLA TRUVELT	27.09.1951	Vanavälja küla
75	75	75	MADIS LEMBINEN	29.09.1951	Intsu küla
FELIKS VIDDER	01.09.1941	Saarepeedi küla	60	60	60
LEIDA JÄRVEKÜLG	07.09.1941	Tohvri küla	ENE TIRMASTE	04.09.1956	Ramsi alevik
REIN ARDLA	08.09.1941	Verilaske küla	ANTI MEIKAR	06.09.1956	Valma küla
MARE KLETTENBERG	10.09.1941	Mähma küla	ARNO PUKKA	10.09.1956	Kookla küla
VALLI LAIKOJA	13.09.1941	Puiatu küla	ASTRID ULM	26.09.1956	Kiisa küla
			SILVI IBRUS	28.09.1956	Paistu küla

Õnnitleme lapse sünni puhul!

15. mail sündis Kati Kuke ja Mikk Palu perre tütar **Delinora** Palu
08. juunil sündis Marit Pleiatsi ja Edgar Pleiatsi perre poeg **Dan-Egert** Pleiats
13. juunil sündis Kadi Ruusi ja Margus Tederi perre poeg **Trevor** Ruus
13. juunil sündis Kersti Pihel-Heina ja Veiko Heina perre tütar **Hanna** Hein
15. juunil sündis Reily Paasi ja Martin Pärti perre poeg **Steven** Pärt
23. juunil sündis Kerli Ilvese ja Tauno Tiidu perre poeg **Tairon** Tiidu
02. juulil sündis Sigrit Marki ja Lauri Murdla perre tütar **Laura-Liisa** Murdla
11. juulil sündis Mariana Välimetsa ja Rowen Pilli perre tütar **Getriin** Pill
22. juulil sündis Liisi Toomsalu ja Shawn William Pinchbecki perre tütar **Elisabeth Ellen** Pinchbeck
26. juulil sündis Kati Puideti ja Marko Kotsari perre tütar **Elise** Kotsar
30. juulil sündis Keiu Reimali ja Rein Kalda perre tütar **Meribel** Kald

MÄLESTAME

RAHEL OJA	RAHEL OJA	AINO VÄLJAOTS
19.06.1981-03.04.2016	19.06.1981-03.04.2016	16.03.1938-07.07.2016
Uusna küla	Uusna küla	Karula küla
MALLE JÜRIS	MALLE JÜRIS	ENDEL AAS
27.04.1944-11.06.2016	27.04.1944-11.06.2016	28.02.1942-14.07.2016
Uusna küla	Uusna küla	Vardi küla
ELMAR-VOLDEMAR AITSEN	ELMAR-VOLDEMAR AITSEN	AHO JAKOBSON
06.05.1922-12.06.2016	06.05.1922-12.06.2016	25.12.1965-21.07.2016
Viiratsi alevik	Viiratsi alevik	Viiratsi alevik
LILIA MÄVRA	LILIA MÄVRA	PIA KALLAS
04.12.1924-14.06.2016	04.12.1924-14.06.2016	19.05.1941-18.07.2016
Viiratsi alevik	Viiratsi alevik	Uusna küla
LAINA LUHAKOODER	LAINA LUHAKOODER	AINO HELEMÄE
11.11.1930-18.06.2016	11.11.1930-18.06.2016	4.08.1935-21.07.2016
Vana-Võidu küla	Vana-Võidu küla	Ramsi alevik
KULDAR PILL	KULDAR PILL	LAINA MARTINSON
02.05.1983-22.06.2016	02.05.1983-22.06.2016	15.03.1931-24.07.2016
Tohvri küla	Tohvri küla	Väike-Kõpu küla
PEETER AUSMEEL	PEETER AUSMEEL	LOREIDA SOA
14.03.1952-23.06.2016	14.03.1952-23.06.2016	10.08.1933-1.08.2016
Vana-Võidu küla	Vana-Võidu küla	Ramsi alevik
REET LIPP	REET LIPP	LINDA LOHU
10.08.1940-24.06.2016	10.08.1940-24.06.2016	29.08.1930-02.08.2016
Ramsi alevik	Ramsi alevik	Viiratsi alevik
ENDLA NAAR	ENDLA NAAR	ENDLA KURDLA
5.11.1925-24.06.2016	5.11.1925-24.06.2016	20.07.1927-05.08.2016
Uusna küla	Uusna küla	Mustivere küla
NEEME NÕUPUU	NEEME NÕUPUU	LINDA ERSLING
8.06.1924-07.07.2016	8.06.1924-07.07.2016	1.02.1944-05.08.2016
Karula küla	Karula küla	Ramsi alevik